

COM 23 Waterrobuust Bouwen

Projectleider	dr.ir. Frans van de Ven		
Instituut	TU Delft / Deltares		
Email	frans.vande.ven@rws.nl		
Consortium	Grontmij Witteveen+Bos Deltares TU Delft	SBR Sterk Consulting Met ondersteuning van het Ministerie V&W-DG Water en Leven met Water (brugproject)	
Project website	www.bouwrijp.nl		
Startdatum	1 september 2007	Einddatum	1 mei 2008 (fase 1)

Context / maatschappelijk probleem

De gevolgen van klimaatverandering, zoals extreme buien en perioden van droogte, kunnen hun weerslag hebben op de inrichting van onze steden. Zo kunnen straten zwaardere buien minder goed verwerken en zullen daardoor (langer) blank komen te staan. Hoe kunnen we onze leefomgeving zo organiseren, inrichten en vormgeven dat deze beter is opgewassen tegen de dreigende overvloed én het gebrek aan water? Deze vragen staan centraal in het kennisproject Waterrobuust Bouwen.

Wat is al bekend, wat niet?

De vraag in welke mate zich schadelijke gevolgen zullen openbaren, hangt af van de kwetsbaarheid van de stedelijke samenlevingen voor dreigend watertekort en -overlast. Deze kwetsbaarheid van maatschappelijke systemen kan gekoppeld worden aan vier 'capaciteiten':

- *Structurele capaciteit*: maatregelen ter voorkoming van schade
- *Schade reductie capaciteit*: maatregelen om gevolgen te beperken
- *Herstel capaciteit*: het vermogen tot een snel herstel na een periode van overlast
- *Adaptieve capaciteit*: het vermogen tot aanpassing aan een veranderende omgeving door rekening te houden met zeer zeldzame en wellicht nooit optredende rampen

De wijze waarop een samenleving hieraan invulling geeft, bepaalt de mate waarin deze bestand is tegen eventuele calamiteiten. Voor Nederland is niet inzichtelijk welke maatregelen binnen de verschillende capaciteiten genomen kunnen worden en in welke mate invulling wordt gegeven aan het samenspel van de verschillende capaciteiten. Het gaat niet alleen om technische maatregelen, maar ook om institutionele en procesmatige maatregelen.

Wat wordt nu onderzocht?

Het projectteam Waterrobuust Bouwen heeft zich eerst beziggehouden met de beantwoording van de hoofdvraag uit fase 1 van het project: hoe vergroten samenlevingen hun capaciteiten om zo goed mogelijk om te gaan met wateroverlast of droogte? Dit is gedaan door een inventarisatie uit te voeren naar werkwijzen en technieken in binnen- en buitenland. Daardoor worden ook de kennisleemtes in kaart gebracht.

Wat is het resultaat en voor wie?

De geïnventariseerde werkwijzen voor een waterrobuuste inrichting van ons stedelijk gebied zijn in verschillende categorieën ondergebracht: techniek, institutioneel, proces en praktisch. Een greep uit de tot nu toe gedane inventarisatie en bijbehorende constatering:

- In Nederland en daarbuiten focust men op technische maatregelen om de 'structurele capaciteit' te vergroten: bredere, hogere dijken, 'megaterpen' etc. Er is weinig aandacht voor vergroten van de 'schade reductie capaciteit' en de 'herstel capaciteit'
 - Er zijn verscheidene geotechnische werkwijzen om de 'schade reductie capaciteit' te vergroten. Door het vochtvasthoudend vermogen van de bodem te vergroten, worden de (rest)zettingen beter beheersbaar
 - Een institutionele oplossing is bijvoorbeeld het planologisch inpassen van waterrijke stadsranden, wat de bergingscapaciteit van een stad behoorlijk kan verhogen
- Zodra dit onderzoek uit fase 1 is afgerond, stelt het projectteam een onderzoeksvoorstel voor fase 2 op, waarin de voorgestelde maatregelen, werkwijzen en vuistregels worden getoetst, geëvalueerd en verbeterd.

